

Икономика на знанието. Динамични способности на иновативните предприятия

Лекция 11

доц. д-р инж. Лидия Гълъбова ©
Иновационен мениджмънт

Динамични способности

- **Цел и основни моменти:**
 - *Икономика, основана на знания.*
 - *Високотехнологични и иновативни предприятия.*
 - *Динамични способност.*

Икономика, основана на знанието

- Икономика на знанието е *„тенденциите на напредналите икономики към все по-голяма зависимост от знанието, информацията и високата квалификация и увеличената необходимост за лесен достъп до тях от страна на предприятията, бизнеса и общественения сектор“*

Организацията за икономическо и социално развитие (OECD), 2005 .

- При изграждане на икономика на знанието ЕС насочва усилията си върху развитието на областите от “триъгълника на знанието” (ЕС, 2000) – образование, изследвания и **иновации**.

Икономика, основана на знанието

- **Икономика на знанията** – термин, който описва икономика, в основата на която е производството и управлението на знания.
- **Икономика на знанията** се изгражда на основата на създаване, оценка и размяна на знания.
- Водещ принцип в **икономика на знанието** е разбирането, че знанията са основен фактор в процеса на генериране на стойност.

Икономика, основана на знанието

- Предприятията в развитите икономики са претърпели еволюционно развитие като постепенно трансформират производството си от преработка на суровини и материал към обработка на информация, развитие, прилагане и трансфер на знания. В резултат на това постигат увеличаване на възвръщаемостта на инвестициите.
- Една от основните задачи на ръководителите на предприятията е да управляват техните активи. Проблемите възникват, когато тези активи не са материални като например земя, сгради, машини и оборудване, които са собственост на предприятието и са включени в неговия баланс, а са нематериални и затова невидими.

Икономика, основана на знанието

- Стойността на иновативните и на високо технологичните предприятия зависи най-вече от способностите им за създаване и трансфер на знания. Стойността на материалните активи, които се отчитат в баланса остава на заден план.
- В резултат на направени проучвания и пазарни оценки е установено, че интелектуалната собственост под формата на патенти, полезни модели, марки и ноу-хау формира над 85 % от пазарната стойност на високо технологичните предприятия.

Икономика, основана на знанието

- В условията на икономика, основата на знанието водещ фактор за постигане на устойчиво конкурентно предимство се явява знанието.
- *„Увеличаването на запасите от полезни знания и разширяването на тяхното приложение са същността на икономическия растеж в съвременните условия“ (Кузнец, 1966).*
- Създаването на стойност в условията на засилена конкуренция се свежда до разработването и притежаването на трудни за откопиране (нематериални) активи. Пример за подобен вид актив е знанието.

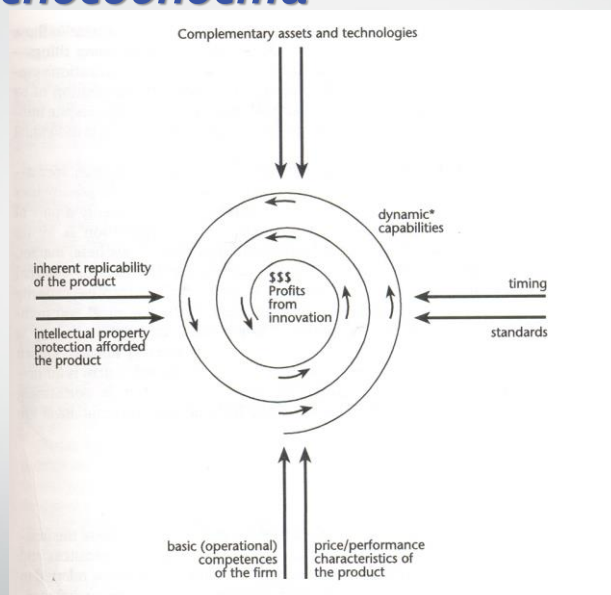
Икономика, основана на знанието

- **Знанието като ресурс** чувствително се отличава от традиционните материални ресурси. По своята същност то е невеществено, трудно за описание и дефиниране, не губи стойността си при употреба, а напротив – увеличава я, и се променя динамично в резултат на въздействие на редица фактори на външната и на вътрешната среда.
- В случай, че не се използва в определен момент и на определено място, знанието може да загуби своята стойност.
- Знанието е неограничен ресурс, който е труден за откопиране. То се проявява само чрез човек.

Динамични способности

- **Динамични способности** са свързани с умението на дадено предприятие да долови и да се възползва от съществуващите новите възможности; да реконфигурира и защити активите си от знания, компетенции и активи и технологии, за да постигне устойчиво конкурентно предимство. (Тиис, 2000)

Динамични способности

Фиг. 10.1 Фактори, които въздействат върху генерирането на печалби от иновациите

Динамични способности

- Запазването на устойчива конкурентоспособност в съвременните условия налага наличие на активи от знания и динамични способности.
- По своята същност динамичните способности представляват:
 - Изградените от предприятието умения и апарат за долавяне на промените в средата и технологиите;
 - Избраната организационна форма;
 - Уменията за стратегическо планиране.

Динамични способности

Предпоставки за развитие на динамичните способности:

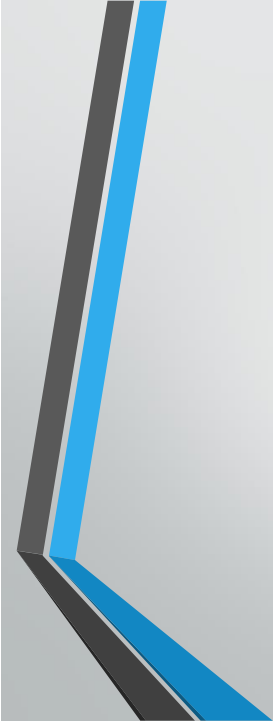
- Научноизследователска и развойна дейност и избор на нови технологии;
- Придобиване на иновации от външни източници;
- Ползване на външни научни и технологични достижения;
- Идентифициране на промени в потребностите на клиентите и нови целеви пазари.

Динамични способности

- Три вида динамични способности са необходими в отговор на предизвикателствата на съвременната среда:
 - Способността да се учи бързо и да се изграждат стратегически активи.
 - Новите стратегически активи като способности на предприятието, технология и обратна връзка от клиентите трябва да бъдат интегрирани в предприятието;
 - Съществуващите стратегически активи трябва да бъдат трансформирани и реконфигурирани.

Динамични способности

- Конкурентоспособността на предприятието зависи не само от притежаването на активи от знания и други допълващи ги активи, но също така и със способността им да ги комбинират с други активи, необходими за създаване на стойност.
- Знанието за това кои активи да бъдат развити и кои отхвърлени е от ключово значение за успеха.
- Динамичните способности показват предприемачествата страна на предприятията.
- Предприятията могат да се разглеждат като хранилища от знания.

Благодаря за вниманието!

Лидия Гълъбова

каб.3606

тел. 02/ 965 39 15

E-mail: lgalabova@tu-sofia.bg